

CULTURA POPORULUI

Biblioteca Universității Regala Ferdinand I.
din CLUJ.
13. 1. 1929. 19. 10.
EXEMPLAR LEGAL.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA.”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACTIA, STR. REGALA No. 16.

BUGUREȘTI 6 Ianuarie 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA No. 16

ANUL VIII, Nr. 260.
Apare în fiecare Duminică

Da cealaltă frumuseță?

1. De poala strălucirii. 2. Frumuseță și ușurătate. 3. Alt soi de frumuseță.

1. Dacă în străinătate s'a făcut concurs de frumuseță, de ce să nu se facă și la noi? Nu suntem noi tributarii strălucirii în toate, și la bune și la rele, și mai mult la cele rele decât la cele bune? Deci să nu rămânem în urmă. A găsit cu cale strălucirea să răsplătească pe înăra cea mai frumoasă, de ce să nu facem și noi așa? Căci n'am mai fi la rînd cu lumea și nu ne-ar sta bine în mijlocul Europei, ca să nu facem ce fac fără mai bătrîne ca a noastră.

De aceea lată ne și pe noi ținîndu-ne ca orbul de gard și agățându-ne de poala altora, făcînd ceva, nu fiindcă ar fi bine și ne-am fi chibzuit noi în de noi să săvîrșim isprava aceasta, ci fiindcă au făcut și alții așa.

Dar a tot sta cu ochii la ce fac alții, mînați de gîndul slugarnic de a călca pe urmele lor, nu e un merit. Se înțelege, nu putem să scornim noi dela noi tot ce trebuie țării noastre; mai luăm și de aliunde. Dar una este a lua cu socoteală și alta este a lua ca orbul.

Capătul învățării trebuie să fie de a mă plăsmui pe mine. Om, ca pe o ființă încreștigă, cu puterea de a înțelege prin mine însumi și a mă hotărî prin mine însumi; a mă croi ca făptură în stare a tăia cale nouă prin însăși priceperea mea. Dar a avea starea sufletească a celui care e tot cu privirea la ce va face altul, ca să facă și el asemenea, nu este vrednic pentru starea de om luminat și pentru învățătura unei țări.

Noi în această lumină privim concursul de frumuseță, pus la cele de ziarul «Universul» la sfîrșitul anului 1928 și care și a pornit mișcarea în toate orașele mari ale țării și tot scrie despre ea în numere dearindul.

Adică ce era dacă lăsam strălucirea să-și facă gustul cu un astfel de concurs, fără să ne mai fi ținut și noi de poala ei? Ar fi fost țara noastră mai îndărît, fiindcă n'am avut concurs de frumuseță? Doamne fereste!

Dacă, or cum ar fi, eu tot trebuie să împrumut unele lucruri și dela altul, fiindcă nu poate un om și o țară să crolască tot materialul care-i trebuie; și apoi toate popoarele trăiesc într-o legătură și unii oameni fac unele, alții altele, — dar cel puțin cei care împrumut să fie lucru care trebuie, lucru de folos. Da, am să sta u cu ochii și la strălucire, dar nu ca să țin ca orbul de ea, ci pentruca să caut cele bune și să le iau.

Asta trebuie să fie starea de suflet a omului întreg. Privește spre altul, dar nu cu ochiul slugoiului, ci cu chibzuiala omului cuminte, după cum spune Sf. Pavel: Cerceți toate, păstrați numai ce este bun (I Tesaloniceni 5,21).

2. Deci, cu cîmintenă jucînd, vom zice că este o faptă de ușurătate a te apuca să răsplătești frumuseța cuiva. Căci omul, și fără să-l mai imboldești, își caută de frumuseță și se uită în oglindă și întrebuințează mijloace ca s'o scoată mai deplin la iveală. Dar încă să i mai scoți înainte și slava frumuseței lui și să-l dai în știrea tuturor! Aceasta crește ușurătatea noastră și ne face să căutăm mai mult la cele din afară.

În frumuseța lui, omul are o isplă, nu un ajutor. De cite ori frumuseța nu a fost

un îndemn mai mult pe calea perzaniei! De cite ori urîtenia n'a ținut pe altul în calea virtuții! Ba am auzit și oameni care ne au mîrturisit că urîtenia lor a ferit de multe rele, fiindcă nimenia nu căuta la ei și nu-l ademenea să lasă din calea cumpătată a vieții.

După ce că omul este pornit spre ușurătate, a mai umbla să-l porți pe palme fiindcă e frumos, înseamnă a face cultura ușurătății, căci omul va năzui să se trufesească mai ales în calea aceasta; iar pe de altă parte de ce să amărăști pe atîția care nu sunt frumoși? Și dacă lucrul acesta pentru bărbat trece, el poate însă aduce adevărată amărăciune în lumea tinerilor.

3. Și, la urma urmei, ce să răsplătești? Ceva ce ai dobîndit fără niciun merit? Înțeleșul unei răsplăți aceasta este, să cinstești fapta, greutatea biruită, silința cheltuită, rezultatul încordării, al chibzului, al voinței?

Care din acestea se poate avea în vedere în cazul frumuseței chipului? Niciuna.

A! sunt frumuseți care merită răsplăteți, dar de acestea nu se face vorbă, iar cînd se face, e cu mult mai puțin. Este frumuseța morală, adică purtarea frumoasă, precum statornicia de suflet în fața ispitei, biruința primejdiei, înfruntarea unei nenorociri, scăparea cuiva din amenințări grele, rămînerea la datorie cu primejdia vieții... Acestea da.

Se petrec și de acestea, dar se face atît de puțin vorba de ele! O știre la ziare și atît, în loc de a ținea ședință publică și a slăvi măreția unei fapte, prin care cineva a scăpat pe altul dela nenorocire.

E proaspăt în mintea noastră înecul vasului Vestris în Oceanul Atlantic. Ați citit cum a murit căpitanul? cum a stat la datorie pînă în clipa din urmă, luînd toate măsurile pentru scăpare și cum la sfîrșit s'a înecat? A! aceasta e faptă pentru care simți tot tremurul închinării.

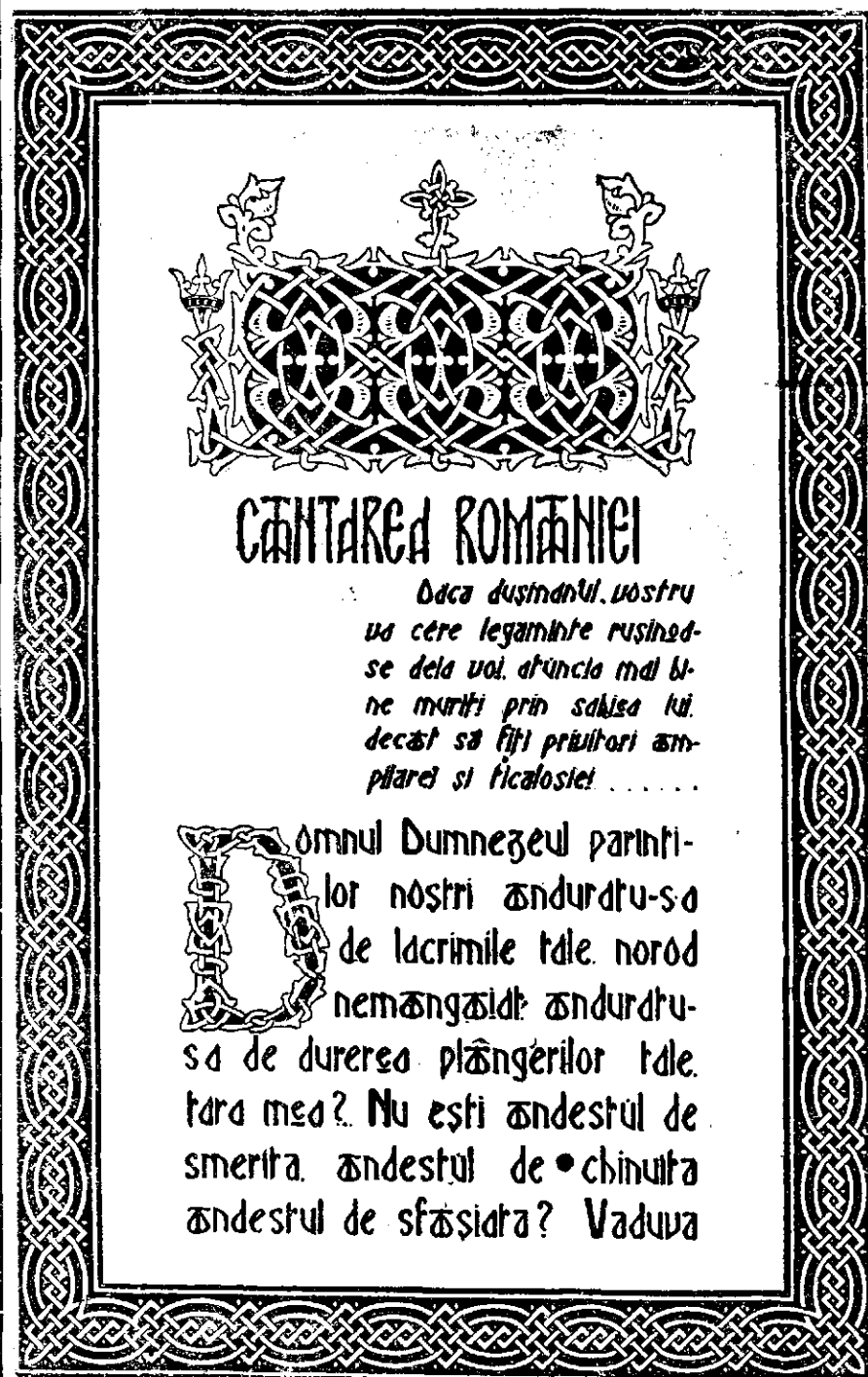
Am avut și noi așa pe căpitanul vasului Vasile Lupu care s'a înecat lingă Isaccea acum cîțiva ani. Acesta nu s'a înecat, dar a stat la datorie, ca un viteaz pînă în clipa din urmă, cînd a făcut să scape toți și numai după acela s'a gîndit să scape și el. O clipă, și pierea, căci îndată vasul s'a prăbușit în adînc.

Dar ați auzit făcîndu-se vorbă de căpitanul acesta? Foarte puțin. Azi nici nu-l mai știm numele. S'a înecat în mulțimea știrilor care ne copleșesc pe fiecare zi.

Și nu pot uita nici pe soția bogătașului american, care, fiind poftită să se coboare în luntre la înecarea «Titanicului», la 12 Aprilie 1912 n'a vrut cu niciun preț a înălțat toate stăruințele cu cuvintele «eu rămîn cu bărbatul meu». Și s'a înecat cu el.

Iată frumuseți meritoase, frumuseți morale, în fața cărora ne închinăm, frumuseți care merită date ca pildă. Ele parcă sunt ceva mai vrednice de luat în seamă decât a chipului care se caută în oglindă și ni se pare că ar fi o lucrare mai însemnată de bună creștere a obștii îndreptînd luarea amînte a oamenilor spre altfel de frumuseți.

Arhim. SCRIBAN

CANTAREA ROMÂNIEI

*Daca dusmanul nostru
va cere legaminte rusnad-
se dela voi, druncia mai bi-
ne muriti prin sabia lui,
decit sa fiti priutari am-
plari si ficatosi!*

Domnul Dumnezeu parinti-
lor nostri znduradu-sa
de lacrimile tale, norod
nemangadit zndurdu-
s-a de durerea plangeriilor tale.
Tara mea? Nu esti zndestul de
smerita zndestul de chinuta
zndestul de sfarsiatra? Vaduva

Pagina intia din «Cintarea României» de A. Russo,
lucrată de Arhitectul Crețoiu.
Toate literile sînt latine însă au aparență de chirlice.

Rodul plopului

— FABULĂ —

de Vasile Militaru

În marginea unui cîtun,
Un prun
Cu foarte bune
Prune, —
Mai înainte de potop, —
A fost luat, pe cît se spune,
În răs de-un plop :

— O, prunule, de ce oi fi prost să crezi că slava-i pentru toți?..
Au tu nu vezi că, din cît ești :
Din cei vre-o șase—șapte coți,
Oricît a, vrea mai 'nalt să crești,
Niciînd nu poți ?

Ți-o spun, cum și-alteori ț-am spus ;
Mă-ai fi mai drag, de-ai sta supus,
Fără mai năzui în sus
Și-ar fi, odată să 'nțelegi,—de vrei cu soarta-ți să te împaci,—
Că singurul dintre copaci
Și dintre pomi, sunt numai eu
Sortit s'ajung la Dumnezeu !

Cînd nimeni deci n'are puteri, cu mine 'n slăvi să se măsoare,
Nu e pe drept și nu e oare
O mare cinste pentru tine să 'mi stai slugă la picioare ?..

La toate-acestea, bietul prun,
Din fire bun,
N'a zis nimic,
Știînd că, oricît e de mic
Pe lângă plopul cel nerod, —
De cînd se știe, el dă rod !

Din prun însă o mierlă brună
Ce tocmai ciugulea o prună,
Prin ceace 'i răspunse, calmă,
Ii dete plopului o palmă :

— Vai, plopule, de trei ori vai ! :
Să li un sec între copaci ;
Pe lume rod nicioînd să faci ;
Nici umbră cel puțin să dai ;
Să nu fii bun nici pentru loc
Și totuși să te ngâmfi atît,—cînd prunul pe pămînt e pom,—
Aceasta n'o 'nțeleg de loc !..

Dar mierlea i-a răspuns un om :

— Sărmană mierlă, plînsul tău îl plîng și eu, pe deal și văi
Că mulți din oameni, plini de ei, aidoma's cu plopii tăi,
Cari, poleși de stîntul soare sau în aleanul vîntului,
Trulasi, țiu pururi fruntea sus,
De și nici roade n'au adus,
Nici umbră dau pămîntului !

PĂCATE URGISITE ȘI PĂCATE OGROTITE

(Gînduri privitoare la Căile Ferate)

I.
Sunt puține zile de cînd umblam în mină cu cărțile scrise cu prilejul scufundării «Titanicului», marele vas care-și făcea cea dintîi călătorie pe Atlantic și care s'a înecat în Aprilie 1912. Aceia a fost o nenorocire care a zguduît multe suflete, dovadă că pe urzeala ei, s'au scris poezii, romane, cărțile cu vederi morale și filozofice, povestiri mișcătoare, ba s'au ținut și predici. Și eu am fost dintre cei adinc mișcați. Din această pricină, am și adunat o mulțime de cărți despre nenorocirea aceia, pe care le am într'o mulțime de limbi, ba am tipărit și eu o cărțicică și am de gînd să mai scot din ea și a doua edițiune, folosind multe cărți adunate.

Nenorocirea aceia, în care s'au pierdut peste 1600 de vieți, a fost pricinuită de un vechiu păcat al omului, care este rar în întocmirile traice ale societăților din Apus, mai cu seamă la Englezi, care au grija trebil, dar este foarte des la noi, «Titanicului» s'a înecat din pricina lipsei de griji pentru o călătorie plină de primejdie. Ceva mai mult priveghere, ca nu cumva să se întînească cu sloiuri de ghiață, puțină luare-în-seamă a vestirii care i se trimisese de pe alte vase, că sloiuri plutesc prin apropiere, și nenorocirea nu se întîmpla. Dar s'a lucrat cu nepăsare. Vasul, cîi era el de mare (280 de metri), s'a izbit de un sloi cu mult mai mare și a fost spart.

Păcatul de a nu fi cu ochii în patru la treabă duce la cele mai mari nenorociri. Între noi, el este foarte răspîndit. Dar ciudat! el nu este privit și judecat după toată nevrednicia lui.

Vorbim și noi despre felurite fapte ale zilei, că se petrec atîtea! Avem înaintea ochilor înșelăciuni, furturi, ucideri, destrăbălări. Nu lipsesc nicioîndă cuvintele de asprime împotriva lor. Omul osîndește mai cu seamă ceiace nu face el. Dar nepăsarea în săvîrșirea trebil, lipsa de griji față de lucrul care mi s'a încredințat, lucrul cu gura căscată și cu ochii închiși, ori acestea nu prea neliniștesc judecata oamenilor.

E adevărat că ocărîm așa zisul tembelism, adică facerea trebil de mintuală. Ii mai dăm numele de «neglijență» sau de «incurie». Toate înseamnă însă același lucru : lipsă de griji în facerea trebil.

Sunt cameni care nu se neliniștesc pentru lucrul care li s'a încredințat. Eh! să iasă acolo ceva de ochii lumii, dar nu face să te turburi prea mult de el.

Aceasta e tembelismul... treabă de om care nu se pune la nimic cu temei. La orice lucru, e cași cum n'ar fi de față. Gîndurile și poftele aiurea decit la slujbă.

Dar știți, dumneavoastră, cititorilor, că aceste dihanii sunt un prapăd asupra omeniilor? Știți că, din pricina lor, s'au întîmplat grozave nenorociri, cite nu s'au întîmplat nici chiar din mina ucigașilor?

Cite case aprinse! cite ruine jalnice din pricina cîte unui gură-cască, pe care nu-l muncește mintea să nu arunce mucul de țigară pe jos, să privegheze focul din sobă, să nu închidă casa fără a lua măsuri cu locul care rămîne!

II.

Și cu toate acestea băgați-de-seamă că păcatul acesta al tembelismului, al neliniștirii, al nepăsării, a umblării cu gura-căs-

cată nu este judecat după toată ticăloșia pe care o cuprinde. Este un păcat ogrotit, deși a făcut atîtea rele, deși are urmări mai cumplite decit faptele ucigașilor, deși bintuie atît de des. Pe cînd altele sunt judecate aspru, la urma urmei, după cum merită, acesta înmă nu. Dacă cineva este tembel; dacă-și ține lucrurile în neorînduială; dacă-și aruncă o haină încoace, alta încolo; dacă patul lui e halandală; dacă biurul lui este clae peste grămădă; dacă condicele și registrele lui sunt mototolite, șterse și jerpelitate; eh! nu numai că nu e ocărît, ci mai e și laudat. I se zice că e om care nu se ține de nimicuri; că e cu mintea la altele mai de seamă: că e «temperament de artist». Auzi! să se fie alții de tine ca să faci treabă în urma ta, și tot tu om de seamă!

Apoi asta e, nenșorile, purtarea din care isvorăsc nenorocirile! Așa trebuie să fi fost împiegatul de mișcarea dela Recea, unde s'a întîmplat ciocnirea de cale ferată, în noaptea de Joi spre Vineri (25-26 Oct. 1928), care a costat viața la 30 de oameni și a lăsat atîția schilozi, așa trebuie să fi fost și cu ocarul care a îndrumat trenul greșit, pe linia în care s'a ciocnit cu cellalt.

Aici este la mijloc lipsa de griji a unuia sau a altuia sau a amindurora. O! citi de aceștia sunt pe lume! citi care fac treabă în bătaie de joc!

III.

Dar dece lumea i-o fi alintînd? De ce păcatul acesta n'o fi și el urgisit ca altele?

Știi de ce? Ia să vă spun eu: Din pricină că tembelii sunt foarte mulți. Viața noastră este copleșită de oameni care fac treaba de mintuală. Și atunci, dacă foarte mulți sunt așa, cum vrei ca o societate să-și osîndească păcatele ei? Iată, de asta, un păcat ca al nepăsării, al lucrării fără simț de răspundere, păcat care ar trebui pus în rîndul celor mai mari nelegiuiri, acest păcat, în loc să fie osîndit după cum trebuie, mai este și răzgîiat.

De obicei lumea nu se miră de lucrurile care se petrec des, ci de cele rare. Nepăsarea la treabă e lucru de fiecare zi. De aceea nimenia nu se turbură de ea.

Apoi atunci iată pricina pentru care avem urmări atît de nenorocite. Este că suntem foarte deprinși cu tembelismul. Nu ne turburăm de el, nu luăm măsuri împotriva lui și, din cînd în cînd el își dă roadele.

Însuși fapta că luăm măsuri e o dovadă de tembelism. Suntem zguduîți o clipă și apoi iar mergem la vale cu aceiași nepăsare.

Este mult de cînd a fost prapăd dela «Vintileanca», din care, de asemenea, a urmat o cîmîtur de călători? Nu ne amintim de slujba făcută cu prilejul înmormîntării, de cuvintele rostite atunci, de ce li s'a spus atunci slujbașilor dela Căile Ferate? N'au scris ziarele cu multă amănunțime!

Dar a urmat vre'o îndreptare? Nu, pentrucă tembelismul e în toi. În loc să scuturi de chică pe tembel, de cite ori îl prinzi, ori e ispravă mare ori mică, se așteaptă nenorocirea, se dă atunci o poruncă pe care ziaarele o trimbetează în toată țara, și atît. Dar urmărirea tembelismului zi cu zi, ca o mare nelegiuire, aceasta nu se face. Căci înseși

ășezămintele noastre sunt pline de tembelism, cu Calea Ferată cu tot, Umblăți o zi cu trenul și vă ajunge să vedeți că la cl. I nu ai apă la trenurile de frunte, deși la Nemfi ai apă la cele din urmă trenuri la cl. III. Toată mașinaria vagoanelor e făcută ca să ai ce trebuie, dar stă degeaba și nu lucrează. Stai într'o gară de 1/2 ceas, și nimenia nu are grijă să încarce vagonul cu apă. Așa e starea tuturor, nu numai a acaruului și a împiegatului de mișcare dela Recea. E un tembelism universal care a cuprins toată viața noastră.

Iată unul din grelele noastre păcate, de care lumea nu se turbură. Iată dece păcatul tembelismului trebuie pus într'o osîndire la care nimenia nu s'a gîndit să-l spuie.

N. Silureanu
Profesor Universitar

CUVINTE ALESE

„Să ascultăm neîncetat vocea conștiinței și toată grija vieții noastre să fie de a ne supune ei cu credință.”

„Primul pas către bine este d a nu face răul.”

„Teme-te de Dumnezeu, respectă-ți amicii, supune-te legilor.”

„Mulțumește-te cu prezentul și caută mai bine în viitor.”

„Virtutea este sănătatea sufletului.”

„Credința omului se arată prin fapte, căci sfântul Apostol Pavel spune: «Credința fără fapte este moartă.»

„Durerea nu o poți înlătura decât prin muncă.”

„Mila față de nevoia sfarmă și cele mai puternice clădiri.”

„Nevoia este mama îndrăzneiei”

„Nu pierde timpul; ocupă-te neîncetat cu ce este de folos; ferește-te de fapte nefolositoare.”

„Omul cîștit nu spune minciuni nicioîndă; minciuna este totdeauna mai vătămătoare decît folositoare. Minciunol este ca și falsificatorul de monete : primele sale minciuni trec drept adevăruri ; însă îndată se dă pe față falsitatea vorbelor sale, care incetează de a mai avea vre-o volorae.”

„Acela care nu știe nimic, are nevoie de alții și rămîne în slujba tuturor.”

„Cel care culge rodul cel mai dulce al unei binefaceri, este însuși autorul ei.”

„Fii pentru părinții tăi ceiace ai dori să fie copiii tăi pentru tine.”

Ad. Diac. Fussu

INSEMENARI DUMINICALE

PERSONALITATEA ELEVILOR

La finele anului se face bilanțul succesorilor și a înfrângerilor. Un zor pentru note și din partea profesorilor și a elevilor; unii ca să se conforme regulamentului, alții ca să le iasă media. Lecțiile în voce cu tendințe pur educative, sunt înlocuite cu lecții de întrebare; repetițiile joacă rolul precumpănitor.

Că toate acestea nu reprezintă sistemul cel mai fericit pentru scopul învățământului, este notoriu. Că *notele* sunt o piedică pentru rostul educației, este o convingere a multor pedagogi. Că utilizăm totuși, un sistem necesar și impus de împrejurările în care trăim, este iarăși adevărat.

Mai presus de aceste considerațiuni, ceea ce trebuie să ne preocupe este personalitatea elevului.

Educația în liceu și promoția dela finele fiecărui an școlar sunt în legătură cu un ansamblu al puterilor sufletești ale școlărilor.

La liceu nu se face instrucție pe obiecte, căci nu facem studii de specialitate. Cu ajutorul materiilor de studii tindem, însă, să perfecționăm inteligența, gradul de emotivitate și puterea de voință a copiilor în acțiunile ce trebuie să întreprindă.

Greșit ar fi, prin urmare, ca un educator să facă abstracție de totalitatea rezultatelor ce se obțin prin felurile studiilor pe care le învață școlarul; greșit ar fi, deci, să se facă și promoțiune pe bucată, fără armonizarea tuturor rezultatelor.

Personalitatea elevului trebuie ținută în seamă, nu numai la finele anului, ci chiar în decursul fiecărei ore de studiu.

Ca să ajungi a cunoaște această personalitate, trebuie ca sufletul școlărilor să fie liber și această liberare a sufletului lui se face printr-o deplină încredere, printr-o sinceră iubire dela profesor la școlar și invers.

Educatori polițiști cari de abia așteaptă un răspuns greșit al școlărilor, ținut sub presiune sufletească, spre a-l clasa înapoi a face un pas mai departe, sunt o adevărată nenorocire pentru școală. Copii timizi, vecinic în gardă în fața profesorului sumbru și auster,

copii înfricoșați, aproape bolnavi fizicește la orele de lecție și interogare, de sigur că n-au să dea rezultate.

Elevii care și scotocesc profesorii adversari, și profesorii cari nesocotesc vibrațiunile elevilor nu sunt de natură a face posibilă manifestarea în voce a personalității, și deci a-i da impuls spre dezvoltare.

Ași merge mai departe și așa cere ca profesorii să fie puși în curent cu toate metodele elevilor (boli cronice, ca bătăile de inimă, boli nervoase, etc.), pentru ca cei dintâi să poată pipăi cu tact și răbdare, mijloacele educative de îndreptare.

Căți ne gândim la rănille ce săpăm în sufletul copiilor nedreptățiți printr-o apreciere grabită, în câteva minute, când n-au avut nici puțină de reculegere, necum să fi putut face dovada deșteptăciunii și cunoștințelor lor?!

Înceearea acestor rânduri nu poate fi decât un apel la străngerea legăturilor de inimă dintre educatori și elevi, pentru înfăptuirea marelui ideal al formării sufletului celor mici, prin experiența și priceperea celor mari.

V. V. Haneș
Deputat și Profesor

VORBE, VORBE

In artă nu e nimic mai plictisitor decât reclama... altuia!

Sânt unii domni cari au o «parere defavorabilă» despre un scriitor și-l atacă. Pentru ca să le poată răspunde, scriitorul acela așteaptă să-și facă și el vre-o părere oarecare, despre domniile lor.

In luptă, unii visează nobila satisfacție de a fi învingători, iar alții joshnica plăcere de a-și vedea dușmanul învins, — fie chiar de alții.

Când mă atacă dușmanul, eu pot să-mi fac casa, liniștit. Dar nu-mi pot face casa când vine prietenul și mă ține de vorbă.

Soarele și omul de geniu răsar frumos, plictisesc cât strălucesc și interesează în amurg.

După ce apune soarele, rămâne destulă glorie și felinarelor.

Doi prieteni se ceartă și sânt gata să se înceare. Măș duce să-i despart, dacă nu m'aș gândi că răpesc unuia din ei plăcerea de-a ești învingător.

Ne folosesc mai mult defectele decât calitățile prietenilor noștri.

Victor Eftimiu

SONET

M. SALE REGINEI MARIA

*Așa Te văd: spre un rănit plecată,
Sau spre un orfan ducându-i mângâiere,
Punând balsam pe tainica durere
A celor mulți din lumea sbuciumată...*

*In visul lor halucinat s'arată
Un inger alb, ce stă în priveghere,
Și nu mai sunt nici lacrimi, nici himere
Și orice rană piere vindecată.*

*Și când Te-arăți, ca o divinitate,
Un maldăr alb de crini ținând în mână,
Ca un parfum, un val de bunătațe,*

*Tu răspândești în calea Ta, Stăpână:
Și-atunci umili, cu frunțile plecate,
Ne întrebăm: Regină ești, sau Zână?*

Mircea Dem Rădulescu

RUȘINE NAȚIONALĂ

Pe mult prăfuita sosea națională București—Brașov, la kilometrul 95, în marginea metropolei petrolifere Câmpina, se află castelul lui Hașdeu măturat a nepăsării administrative dusă la culme.

Pe gardul dărâmat se găsește muremurul organic—cittorii sunt rugați să lerte nota neurbană a rândurilor, dar ducându-se acolo mai mare le-ar fi mâna, — constatând adevărul.

Cum intri în curte ai impresia penibilă, datătoare de teamă că te ații în domeniul visurilor. Totul este fantomatic.

Clădire asemănătoare castelurilor feudale. O inscripție pe frontispiciul clădirii aminteste neștiutorului că aici este Castelul «Iulia B. P. Hașdeu», că în acest loc și a petrecut cea mai mare parte a vieții de bătrânețe, scriitorul reprezentativ al celei de a doua jumătate a secolului al XIX-lea că aci și-a cheltuit o parte din forța creatoare «magul dela Câmpina», îndurerat de pierderea timpurie a genialei lui copile Iulia.

S'a retras, departe de lume — petrecându-se un proces curios, — încercând la sfârșitul vieții idealismul, după ce o viață întreagă fusese realist, a vrut să ia, în a cest loc, contact spiritual cu copila lui, prin ajutorul științelor oculte: spiritismul.

Din această nevoie organică, de părinte îndurerat, s'a născut activitatea spiritistică a lui Hașdeu și broșura răsurnătoare de adevăruri filosofice: «Sic Cogito».

A murit în 1907 plâns de puținii lui prieteni și numeroșii săi admiratori, lăsând acest castel A. S. R. Princi-pelui Nicolae, astăzi înalt

Regent, care l'a cedat Academiei Române.

După mai multe înstrăinări se găsește dinaintea răboiului în mâinele dlor C. M. Ciocazan, Tudor Rădulescu și Iuliu Dragomirescu.

A venit răboiul. Reprezentantul faimoasei «Kultur» și «Deutschland über Alles», și-au dat pe față arama.

Din palatul cu construcție arhitectonică, aproape unică în lume, au făcut lăcaș adăpostitor de boi și cai. Dușumelle au dospit grație îngrijământului animal. Grajdul provizoriu trebuia sistematizat pentru totdeauna.

Ferestrele, ușile și geamurile luxoase de odinioară au fost scoase din zid pentru a inaugura un nou sistem de ventilație. În acest timp armăsarilor instalați cu dărnice și generozitate loveau pătimași și spasmodic în tencuiala interioară a castelului care se scurgea lin, în fie care zi, ca un termometru cu nisip.

Dar Dumnezeu n'a vrut să mai continue această sălbăcie. A sunat retragerea. Toți așteptam cu înfrigurare ziua restaurării. A întârziat 3—4 ani. Ajunsesem în 1922. Bănuiam o uitare a autorităților.

Am dat, tot în coloanele a-cestea, semnalul cel dintâiu, la care s'au raliat pene de mari scriitori competiții și consacrați între cari amintesc pe Alex. Davilla. Un an trecut.

În timpul acesta, zidurile se căscau mai rău, dușumelle nu mai existau, castelul lua înfățișarea unui cavou desproptat. Ruinile lui Tut-Ank-Amon, descoperite în acel timp aveau o înfățișare mai plăcută vederii decât acest castel. Am revenit mai insistent, rugător și imperios.

Rezultatul? Zero. Am rugat să se dea castelul unei societăți culturale: «Principesa Ileana» din Câmpina, persoană morală, care cu sprijinul autorităților și al societăților petrolifere se oferea să facă un muzeu, un templu spiritual și o bibliotecă. De același neapăsare ne-am izbit.

Se reorganizează «Atheneul popular B. P. Hașdeu», înființat în 1909 de doctorul C. I. Istrati. Și acesta — ca cel mai îndreptățit — o începui demersurile pentru restaurarea lui. Același hără și îngrozitoare stare.

Iată-ne în 1927. Douăzeci de ani dela moartea marelui Hașdeu. Discursuri umflăte, cuvinte sfărătoare, angajamente solemne pentru a ajunge la rezultatul? Zero.

Și parcă-i un făcut ca toate aceste clădiri, cari au aparținut sau au adăpostit oameni mari să aibă o soartă tristă. Sunt locuri sfinte asupra cărora bălăriile cresc cu îmbelșugare împletite cu nepăsarea.

Să mai spunem ceva de casa marelui Eminescu din Ipotești, de casa lui Alex. Marghioman, ajunsă «un grajd modern», sau de casa unde s'au plămădit atâtea acte mari din istoria românilor, și în care în loc de adăpostirea unui muzeu, se lăfăesc femei de moravuri ușoare: casa lui Alexandru Cuza din Galați!

Dăm cu titlul de informație că «bojdeuca» lui Creangă e aproape distrusă, «vesela căsuță» a lui Alecsandri ca și dărâmată, iar la Capela dela Cristinești a Hajdelor nimic nu mai seamănă cu ceva omenesc.

Ce cumplită nepăsare și groasnică rușine națională! RADU MISLEA

PARCURI NAȚIONALE

Există un fapt dureros a cărui importanță nu trebuie să scape nimănui. Flora și fauna țării noastre s'au răcește. Podoabele naturii dispar.

Cauzele sunt multiple. Extinderea culturii agricole, industrializarea diferitelor regiuni, exploatarea de păduri, turismul și altele.

Civilizația trage din forțele naturii însemnate foloase. Geniul uman pus în serviciul interesului nostru egoist, distruge munca înceată și plină de mistere ale naturii. Podoabele cu cari sunt acoperite văile și munții noștri dispar de mâna ucigătoare a omului. Nevoile vieții împing pe om în regiuni virgine unde sunt animale și plante rare și pe cari le distruge neținând seamă de frumusețile naturii. Urmăind exploatarea unei păduri sau punerea în valoare a unei regiuni miniere sau căutând să dăm agriculturii sute de hectare necultivate, omul distruge nu numai echilibrul natural dintre faună și floră, dar și armonia geografică a regiunii.

Crestături pe răboj

N. LEONARD

In prima zi a creștineștilor sărbători ale Crăciunului când lampagiul nopții aprindea luminiile galbene pe steagul azurii al Cerului, în tăcerea rustică de unde pornește, într-o casă modestă, spânzurată de munții Muscelului, în Câmpulung, «Lampagiul de seară» își dădea ultima suflare a unei vieți și arzătoare de tinerete aprinzând flacăra vechiciei.

Sleuțe mici de zăpadă, roiu de fluturii albi, se topeau de căldura durerii cu care primea publicul această veste a ultimei reprezentări, de adevărat «adieu»: trecuse hotarul vieții prințele neîncoronat al României, idolul de odinioară al femeilor, murisul tenorului Nicu Leonard.

Pentru unii un artist mai puțin; pentru cei mai mulți cari îl cunoșteam se dusesse de lângă noi, un suflet mare, larg și generos, care nu vroia să cunoască durerea individuală a stăpânului fericele generată a altora.

Leonard era filantropul studenților, al văduvelor. La el aflau mângâiere toți cei oropsii, prin el traiau mulți nmili și obidiuși ai acestui pământ.

Era gloria cea mai autentică a țării românești. Faima frumuseții lui, înfinitatea talentului său, bogăția și generozitatea organului vocal, îl azează la locul de frunte între marii interpreți. Căldura cu care îmbrățișa orice lucru frumos și mai ales dragostea și statornicia ce o avea pentru arta sa — moartea nu-i decât o consecință a acestei perseverențe, — făcuse din el omul cel mai de cuvânt.

Mort în floarea vârstei, când putea să mai delecteze și ajute încă câteva generații nu putem decât să-l spunem — Fie-l farâna ușoară.

Simion Românul

Cu durere privim cum păduri virgine sunt curățate de plante și animale rarissime; cum groțe, chei cascade, stânci, dispar, sub ciocanul nemilos al omului, după cum au dispărut frumoasele stalactite și stalagmite din peșterile Ialomicioara, Dâmbovicioara, Polovraci, Baia de Fer și altele. Fără milă este smulsa de pe inima Bucegilor dragălașa și pitoreasca «floarea reginei». Fără durere s'a distrus tabloul sălbatec al florei mediterane din pădurea Letea, loc de refugiu al atâtor animale rare din Deltă și se încearcă să se distrugă astăzi stapa Băraganului cu sărăturile ei caracteristice și cu sumedenia de flori, păsări și animale sălbatice.

Toate acestea izvoare de bucurii inceleuale sunt distruse fără milă de om. Din toate părțile se aude tânguirea că dispar frumusețile naturii. Alarma a fost dată încă de acum cinci ani de inimosul carpatist Mihai Haret, președintele «HANULUI DRUMETILOR» într'un frumos articol de propagandă turistică. D sa este cel dintâiu care a dat ideea să se înființeze și la noi parcuri naționale, azil inviolabil în care să se păstreze în starea lor sălbatică munți, păduri, peșteri și chei, plante și animale pustiite azi de mâna necruțătoare a omului și a intervenit în mai multe rânduri pe lângă cei în drept făcând propuneri reale în sensul creării de parcuri naționale. Acest apel a fost ascultat și un prim parc a luat lîntă la gura Peșterii Ialomicioara.

În țările înaintate, astfel de mult înființate, ba ceva mai mult, în Franța, Germania, America, există chiar legi de protecțiune. În fruntea tuturor stă Elveția care prin Societatea de Științe Naturale a răușit să înființeze în fiecare canton comitete de protecțiune a florei și faunei alpine. Nicieri ca în această țară nu vedem respectate în limitele posibile frumusețile naturii. Toate aceste țări au arătat că posedă sentimentul valorilor estetice, că iubesc frumusețile naturii și le respectă. Rușii au avut și ei parcurile lor naționale. Stepa virgină din Asconia Nova, în Taurida, ținutul Crimeiei, era păstrată înainte de răboiul european, în sălbăciea ei, pe o suprafață de 200 ha; cu vegetația ei caracteristică și cu o întreagă lume de viață: iar în Lituania, în Pădurea Imperială dela Bjelovjiez, guvernământul Grodno, se păstrau ultimele 350 de exemplare de Bisoni europeni. Astăzi, după veștile venite din Rusia, se aude că aceste exemplare au fost împușcate.

Urmând exemplul popoarelor civilizate din apusul Europei, vor trebui înființate și la noi cât mai multe parcuri naționale. Un parc național este un domeniu virgin, în care plantele și animalele trebuie să se bucure, în regiuni bine alese și bine lînțate, de o completă libertate.

Un parc național trebuie să fie un azil inviolabil pentru formele rare, care trebuie lăsate să se desvolte liber în starea lor primitivă și sălbatică. Omul de știință trebuie să profite din acest ansamblu fantastic, parcul național fiind pentru dânsul un câmp de observațiuni cu privire la modul de cantonare și de viață al animalelor și plantelor, iar iubitorii și prietenii naturii să respecte aceste podoabe, să le apere de încercările de distrugere ale oamenilor și să deștepte în popor dragostea pentru ele.

Dr. O. Protescu
Geolog și Profesor

INTĂIA VÂNĂTOARE REGALĂ

de Al. Cazaban

Codrul de abia și-a scuturat frunza de umbra grea și neagră a nopții. Beie d'intâi raze de lumină, străbatând desului tufari-gului, lămuresc cărări subțiri și întortocheate. Din depărtările adânci, din împrojurimi, de aproape chiar nu răsună niciun șgomot, și nici freamătul pădurii nu se aude parca. Toate jivinele, sălbaticii cari au mișnat, neșeparate, în negura nopții, s'au pitit încremenite în vizuinele lor, la ivirea celor d'intâi raze de lumină. Doar câte o mierlă neastâmpărată, țâșnind dintr'un ascunziș, mai tulbură, cu sfârșitul arpelor, mușenia oimeneșii.

Deodată, de departe, dela marginea pământului par'că, răsună o buburită adăcă, înăbușită ca «șgomotul pe care-l face un mal de pământ când se surpă nepraznic.

«Trebuie să tune unde va!» tremură un epure, înghesuindu-se și mai tare pe fundul cucului. Dar îndată răsună o altă buburitură, urmată de alta și de alta.

Un vulpoi care atipse în niște bășituri ni departe de gaura vizuinei, tresări îngrijorat, închipuindu și că, poate în apropiere, începuse o vânătoare cu gonaci. Ascultă câteva clipe, cu botul ridicat, cu priviri verzi, înspimântate.

«Nu-i de glumit!» gândi și se strecură printre șovari, îndreptându-se spre ascunziș. Înainte sa intre în vizuine, se opri, neînțelegând ce se putea petrece în poiana alăturată. Așa comedia nu mai pomenește vulpoilor: în jurul unui lup bătrân erau adunate toate jivinele și sălbaticii, nive pădurii. Mistreții cu rățul lor lîntis în semn de ascultare, stăteau alături de iepurii șioși cari tremurau pe labe foarte emoționate. Erau acolo și viziurii foarte somnoroși și caprioarele sprintene și șderii și în slârșit tot neamul păsăresc care săpănește viroagele și arborii pădurii.

Înspăimântate de buburiturile cari nu mai încetau, lighioanele se adunaseră la un loc, prefăcând poiana într-o adevărată sală de întrunire publică, unde cetățenii vin să protesteze când vad interesele lor sau ale țării, amenințate.

Se întrebă cu toatele, nedumerite, ce puteau să fie acele buburituri, și dacă nu cumva vâșmași lor — cemeni, — au nascocit o nouă armă de distrugere a viețaiilor nedomestice.

Da înțeleptul lup, suinduse pe o moviță de pân'ânt, căută să-i liniștească de acolo de sus: «Naveți nici o grijă!». Buburiturile cari răsună nu sunt nici jocuri de pușcă, nici de carabina, nici de o altă armă nascocită pentru nimicirea noastră. Ceea ce auziți voi, e tunul... tunul binecuvântat care e lăsat de Dumnezeuul Krup, pentru împunerea vâșmașilor noștri civilizați. Buturiile astea vestesc astăzi țara, că pricepele nostru moștenitor e proclamat rege al României!

Abia își isprăvi oratorul cuvântarea, și se pomeni deodată că toate lighioanele, dându și fa-bele, începură să topăiască, prinse de o veselie turbată. Săriau doi coți dela pământ, chiudnd d'n când în când: «Trăiască Regele în pace și onor!».

Foarte uimit de bucuria asta a lor, lupul mârâi încludat:

— De, ce dracu a dat peste voi, de vă bucurați așa?.

— Cum să nu ne bucurăm! — strigară sălbaticii — Nu vezi că de azi înainte am scăpat de vânătorii prințieri! De acu regesc o să aibă alte treburi, decât să alege după pielea noastră!

— Vai de pielea noastră! — li răsă lupul. Credeți voi că coroaana regală îl va împiedica pe vânătorul pasionat să alege după urma noastră, sau să ne pân-dească la luminșuri, cu pușca în mână? Vai de pielea noastră! Naveți mai sunteți!. Nu sunosc Cap încoronat care să n'aibă patma vântului. Nu mi-a stălicit mie, împăratul Franz Iosef, pe un unchiu al meu, — un bătrân lup de rasă? Da Kaiserul credeți că nu trage cu pușca în noi? Da fostul rege al Portugaliei, nu-și uita de Coroana, umblând să vâneze vulpi de Finlanda? Par'că regele Angliei e mai breaz? Da cine svântă păduriile irlandei, umblând după sitari? Și ca să facem puțină istorie: Toți Enricii și Ludovicii Franței au fost vânători și încă ce lel de vânători! Cu biciul câinilor de vânătoare, ei stăpăneau miniștrii!

Față de argumentele oratoru-

lui, sălbaticii începe să pleacă, întristate, capul. O mare descurajare cuprinse toată adunarea, când o vulpe — aproape albă de bătrânețe se amestecă în vorbă:

— Maestrul lup are, într-o privință, mare dreptate!. E drept că mai toate Capetele Incoronate au fost vrăjmașii noștri!. Dar domnul lup uită că, în timpurile de față, când, toate popoarele se sfășie între ele, un suveran are o altă menire!. Astăzi, un Cap încoronat trebuie să conducă vânătoarea de oameni, nu cea de iepuri și de vupii!.. S'apoi știți că prințul a declarat ca atunci când va fi chemat să conducă destinele țării, va urma în totul pe înțeleptul său unchiu care a fost întotdeauna împotriva acestui sport.

Lupul, plecându-și coada încuviințat:

— Se poate să ai dreptate, scumpo diplomată, și să dea Dumnezeu ca slântul nostru Hubert să-ți împlinească prevederile. Să ne despartim deci în liniște cu mare încredere în viitorul nostru.

A trecut o lună. Nici un pocnet de pușcă n'a mai tulburat

liniștea pădurilor de pe domeniul Coroanei. Incurajate, sălbaticii nu mai știau, acum ce e periculos alib. Epurii s'au îngămădit, ne mai fiind supărăți, ca altădată, în timpul mesei.

Stăteau tolanji pe brazda, ca rămătorii în șanțuri. Caprioarele pășteau liniștite, de ai fi crezut că sunt turme de oi. Vu-piile umblau și ziua după găini, prin cotetele din vecinătate. Până și lupii dormeau în marginea pădurii, fără de nici o șfăia.

Da într-o dimineață, când codrul d'abia își scuturase frunza de umbra neagră și grea a nopții, toate viețaiile trasăriră înspăimântate de sunete de goarnă, de fuere și chiote.

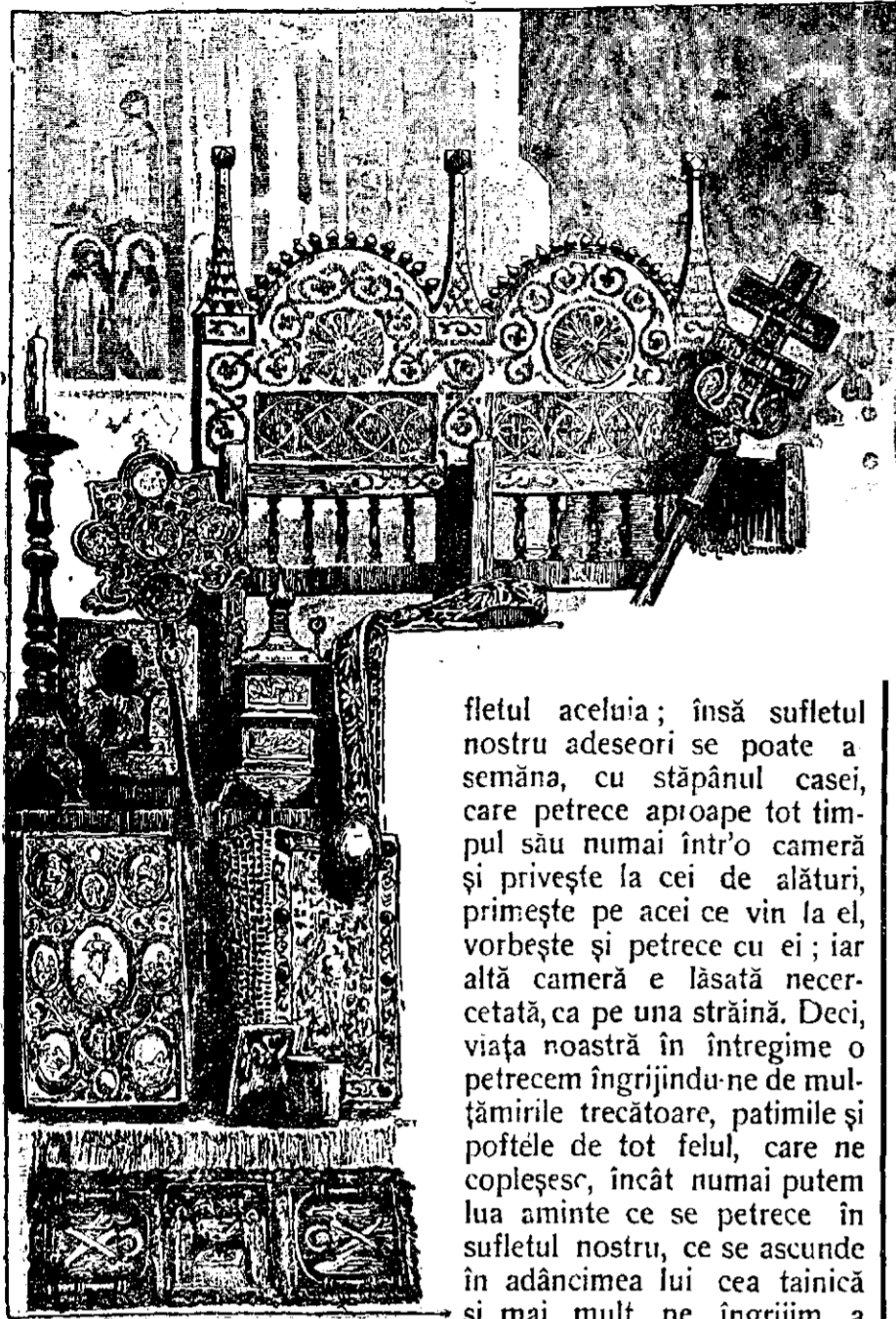
Era întâia vânătoare regală care se apropia cu un șgomot și cu un fast, care se deosebia mult de acel al vânătorilor prințieri! Un lup, care nebănui nimic, era cât p'aci să cadă în linia vânătorilor, clănțâni din dinți:

— Să te mai încrezi în prevederile diplomatice ale vulpii!. N'am spus eu bine că «lupul păru-și schimbă, dar n'aravul ba!».

Al. Cazaban

BOTEZUL DOMNULUI (6 Ianuarie 1929)

Glasul celui ce striga in pustie: Gatiți calea Domnului, dreptei faceți cărările Lui. (Matei II).

Frați Creștini,

Fericită este pustia, în care se aude acest glas încântător, prin care se vestește apropierea Domnului! Căci, dacă se poruncește, a găti calea Domnului și a îndrepta cărările lui în pustie, apoi ferește, că Hristos nu este departe de dânsa și dorește a o cerceta. De aceea și proorocul Domnului o întâmpină spunându-i bucurie și veselie. Glasul Sfântului Ioan Botezătorul, chema pe oameni la mântuire și vestea apropierea împărăției lui Dumnezeu, dar nu acesta a fost primul glas, care vestea acestea, ci a mai fost și altele, încă de la începutul lumii și vor fi cât va trei pământul acesta. Astfel este glasul naturii văzute, care vesnic strigă la noi, că este o mână atotputernică nevăzută, care a creat-o și a așezat-o în forma aceasta minunată; apoi este glasul din lăuntrul nostru ce ese din adâncul sufletului; și glasul, care este de sus pogorât, prin descoperirea dumnezeiască.

Dacă glasul naturii este puțin auzit, apoi negreșit că aceasta se datorește numai naturii care nu înțelegea nici-o dată. Acela care nu are credință, ar fi putut mărturisii pe Dumnezeu numai uitându-se la cer; — dacă nu s'ar fi născut sub El?

Dar, fraților, glasul din adâncul sufletului nostru, poate fi și mai puțin auzit, decât glasul naturii văzute, pentru că cere o simțire mai adâncă. Cu toate că nu este nici o îndoială că nimeni nu poate ști ce este în om, decât su-

fletul acelaia; însă sufletul nostru adeseori se poate asemăna, cu stăpânul casei, care petrece aproape tot timpul său numai într-o cameră și privește la cei de alături, primește pe acei ce vin la el, vorbește și petrece cu ei; iar alta cameră e lăsată necercetată, ca pe una străină. Deci, viața noastră în întregime o petrecem îngrijindu-ne de mulțămirile trecătoare, patimile și poftele de tot felul, care ne copleșesc, încât numai putem lua aminte ce se petrece în sufletul nostru, ce se ascunde în adâncimea lui cea tainică și mai mult ne îngrijim a cunoaște pe alții decât pe noi înșine.

Proorocul David a spus: «Fericit este cel care știe să adune toate puterile sufletului său, spre a-și găti calea către Domnul». Să luăm aminte la aceste cuvinte și să ne depărtăm adeseori de sgomotul lumii, să pătrundem mai adânc în camera sufletului nostru și numai atunci vom auzi adevăratul glas al celui ce strigă în pustia din sufletul nostru, spunându-ne, că a umbra pe căile străambe și colțuroase ale lumii și ale trupului, este a ne învenina și a pierde sufletul; că în zadar lărgim pentru dânsul cărările răscării lui și nu face altă ceva decât îl depărtează de Împărăția Cerească.

Fraților, de multe ori Dumnezeu a strigat la noi, să ne abatem din căile pierzătoare; ne-a făcut atenți că e scurtă calea care duce la pierire și nu cumva să ne gândim la bogăția darului și a lungiei răbdări a Lui, care așa de des și într-atâtea chipuri ne îndeamnă spre întorcere și schimbarea vieții și să chemăm asupra noastră grozava Lui mânie. Să ne gândim bine, căci, dacă acum în vremea cuvenită și în ziua când putem să ne mântuim, nu vom găti calea Domnului și nu vom face dreptele cărările lui, apoi mai târziu nu va mai fi loc pentru noi, de-a dreapta Sa. Amin,

Diac. V. H. Fussu

Cetiți și răspândiți „Cultura Poporului“

Tâlcuirea Legilor

de Artur Gorovei

Despre vânzare

Vânzarea este un contract prin care persoana care se numește vânzător, se obligă să dea altei persoane care se numește cumpărător, proprietatea unui lucru, și cumpărătorul se obligă să dea vânzătorului, în bani, prețul vânzării.

Ori și ce lucru care există acuma, sau care va fi în viitor, se poate vinde. Pot vinde lui Ion calul meu dela trăsură, sau mâzul pe care-l va făta cutare iapă. În legi se spune că se poate vinde orice lucru care este în comerț.

Dar sunt lucruri pe care nu le poate vinde ori și cine. Asa: tutun, chibrituri, praf de pușcă, hârtie de țigară, sare, poate vinde numai Statul, prin anumite persoane care se numesc debitanți; doctoriile pot să le vândă numai spiterii. Alte lucruri nu le poate vinde nimeni; așa, nu-i voe de vândut vânat pe vremea când vânătoarea este închisă, și cine face un lucru ca acesta, este pedepsit.

Prețul cu care se vinde un lucru, trebuie să fie hotărât de amândouă părțile, adică de vânzător și de cumpărător, și să se plătească în bani.

Oamenii cari nu știu legile, cred că o vânzare nu-i bună dacă nu se dă o arvună. Asta nu-i adevărat: dacă ai consimțit la o vânzare și ai hotărât un preț, vânzarea i tot așa de temeinic făcută, ca și cum ar fi numărât tot prețul, nu numai să fi dat o arvună.

Ori și ce persoană capabilă poate să vândă și să cumpere. Sunt însă și persoane de aceea care nu pot vinde și nu pot cumpăra. Femeea măritată nu și poate vinde lucrurile de zestre; epiropul nu poate cumpăra averea epitropiștilor lui, primarii nu pot cumpăra avere de-a comunei, iar soții nu și pot vinde unul altuia.

Vând lui Ion un cal. Eu, ca vânzător am mai multe obligații față de el.

Dacă i-am vândut calul și a rămas ca să-l mai țin la mine o săptămână, până ce va veni Ion să-l ia, eu sunt dator să-i țin și să îngrijesc de cal, până în ziua hotărâtă.

Calul pe care l-am vândut lui Ion, poate să aibă un cusur ascuns, pe care el nu l-a cunoscut și eu nu i-l am spus. De aceste cusururi (în lege se zice: vicii) ascunse, eu răspund, și Ion poate să-mi ceară daune, oprindu-și calul.

Dar, pentru ca să răspund de aceste cusururi, ele trebuie să fie ascunse, adică să nu le poți vedea, precum ar fi o boală launtrică; cusururile să aducă o vătămare lucrului, și lucrul să fi avut aceste cusururi înainte de a se fi făcut vânzarea.

Vânzătorul garantează că cumpărătorul nu va fi turburat în proprietatea și folosința lucrului vândut. Am o dugheană într'un sat, cu fel de fel de marfă, și o vând

lui Ion. Pentru ce cumpără Ion dugheană dela mine? O cumpără ca să câștige măcar atâta cât câștigăm și eu. Dar dacă mă apuc și deschid o dugheană, alături cu cea pe care am vândut-o lui Ion, și-i fac concurență, eu trebuie să răspund de daunele ce-i pricinuesc.

Dacă i-am vândut lui Ion un cal, pe care și eu l-am cumpărat dela altul, fără să știu că-i de furat, și stăpânul adevărat al calului îl ia înapoi dela Ion, eu trebuie să-i plătesc lui Ion banii ce am primit dela el, pentru că eu răspund de paguba lui. În lege se spune că vânzătorul răspunde de evicțiune.

Se înțelege că și eu am dreptul să chem la răspundere pe acel dela care am cumpărat calul, ca să mă despăgubească.

Cumpărătorul, de asemenea are obligația de a lua în primire lucrul ce a cumpărat și de a plăti prețul; iar când părțile nu s'au înțeles asupra acestui lucru, cumpărătorul face cheltueile vânzării.

Dacă cumpărătorul nu plătește prețul, vânzătorul are dreptul să și ție lucrul până ce va primi banii. În lege se spune că are dreptul de retențiune.

Pot să vând lui Ion un cal, cu condiția că dacă peste două săptămâni nu îi voi da banii, să-mi pot lua calul înapoi. Cu alte cuvinte pot să fac o vânzare cu drept de răscumpărare. Termenul de răscumpărare nu poate să fie mai lung de cinci ani.

Am a lua dela Ion o mie de lei, cu un înscris întărit în toată regula, dar am mare nevoie de bani, și nu pot aștepta doi ani, până la termenul când trebuie să primesc datoria. Se găsește Vasile care se învoeste cu mine să-i trec lui datoria, și să-mi numere acuma banii, astfel ca el să fie creditorul lui Ion. Înțelegerea o facem cu putem, ori îmi dă toată mie de lei, ori mai puțin. În lege, a ceașta învoială de vânzare se numește cesiune; se zice că am cesionat lui Vasile creanța mea.

Pentru ca Ion să știe că de acuma înainte Vasile este creditorul său, eu trebuie să-i fac aceasta cunoscut, cu anumite forme, prin poartă, adică, să-i notific cesiunea.

Se poate întâmpla ca Ion să nu aibă cu ce-mi plăti banii, adică să fie insolubil, și Vasile să rămână păgubaș. În asemenea împrejurare eu, care i-am vândut căruța, nu răspund către Vasile de paguba ce o are, dacă nu ne-am învoit anume astfel; dar și atunci trebuie să-l despăgubesc pe Vasile numai cu suma pe care am primit-o eu dela el.

Cineva poate să și vândă și drepturile pe care le are într-o moștenire, sau orice alte drepturi.

Cel care vinde o creanță sau un drept al său, se numește cedant, iar cel care cumpără, se numește cesionar.

Dragă Andrei,

Am stat mult la gânduri până să iau condeiul în mână și să scriu și ție, cum, dar oare credeai că ție, dragă Andrei, nu-ți va veni rândul?

Așa e, nu retrag nici o iotă nici o cirtă din cele ce ți spuse și știi de ce? Pentru că n'avea mână ta, stă cheia fericirii, întoarce-o cu dibăcie, nu forța nimic, nu'ntindeprea mult coarda răbdării, că tu știi că și răbdarea are margini. Cănește-te a face din casa ta: Cuiubl înțelegerii, că ai tu cine. Când nu ția ascultat Ileana cuvântul? Că a

S'a născut Ișus, înțepta și blând...

gândul meu s'ntoarse înapoi cu 1928 de ani la înțeleptul și blândul nostru mântuitor, care numai prin aceste două calități a câștigat Împărăția Cerurilor și mi zisei: Dacă orice om ar fi, în orice minut, înarmat cu înțelepciune și blândețe, ce fericită ar fi omenirea asta!

Luțea, nechibzuința, ușurătatea și nerăbdarea noastră la câte nenorociri, la câte cruzimi nu ne împinge!...

Uite tu bunioară, cu iuțea și cu nechibzuința, la câte neplăceri ai avut și vei avea, dragul meu, câte lucruri ai câștiga, dacă ai avea mai multă răbdare și mai multă blândețe.

Mă gândesc la ziua soției tale cât tuseai atunci de aspru și de crud cu mama copilșilor tăi!

Cum să poate tu: Cruce de voinic, să te înraști într'atâta în cât să ne strici cheful la toți?

Eu mă mâhnii, ea plânse, copii încetară joaca și veselie lor și sălese praful de toate—la ziua asta, când puteai să'nci amarul serviciului într'un pahar cu vin, lăsând p'altă dată răfuiala cu șefii tăi. Să fi așezat, într'o găstră de flori, o rămurea cât de mică, zicând soției tale cu blândețe: Azi doar atâta ți pot da, draga mea, să trăiești, la anul poate voi avea mai mult.

Nu știi cu ce puțin se mulmește o femeie și ce amărită este când nu dai nici puținul ce i se cuvine, stai morăcănos, ești aspru cu ea, cu copii și chiar cu slugile. Frumos!...

Prea adevărat că șefii tăi, cum mi-ai spus, și făcuseră oarecare neajunsuri și poate nu te înlesneai atunci să vii din târg nici c'un cap de ață, dar vorba blândă și politețea, nu costă nici un ban, de ce să faci economie până și de ele?

Educația ta oare îngăduie așa ceva?

De greutatele serviciului tău ce să știe Ileana, dacă tu stai posomorât și'nchis și nu'i spui nici odată nimic? Durerile împărțite sunt mai ușoare; iar micile daruri întrețin prietenia. Sărbătorile sunt prilejul de bucurii și de uitarea necazurilor.

Tu ești șeful familiei, tu va s'aduci în casă odată cu Nașterea Mântuitorului: Paacea și bunăvoința, altfel cum, vei petrece și sărbătorile următoare. Tot ca atunci?

RAVAȘ EDUCATIVE

Aflași de sigur că pe Ileana am dăscălit-o eu destul, în scrisoarea scrisă ei și ți-a plăcut la sigur spusese mele. Dar oare credeai că ție, dragă Andrei, nu-ți va veni rândul? Așa e, nu retrag nici o iotă nici o cirtă din cele ce ți spuse și știi de ce? Pentru că n'avea mână ta, stă cheia fericirii, întoarce-o cu dibăcie, nu forța nimic, nu'ntindeprea mult coarda răbdării, că tu știi că și răbdarea are margini. Cănește-te a face din casa ta: Cuiubl înțelegerii, că ai tu cine. Când nu ția ascultat Ileana cuvântul? Că a

fost pretențioasă și aștepta darul pe care tu nu i l'ai dat de ziua ei, cine strică? De ce ascunzi de tovarășa vieții tale veniturile tale? Deslegă-i băerile pungei și vei vedea de Ileana nu și pune singură frâu pretențiilor ei absurde, când știe câte cere casa și copilașii voștri.

Aide, întinde-ți-vă mâinile faceți ca: Paacea și bunăvoințe să coboare între voi la sărbători și mereu. C'asa cere jugul căsniciei.

Cu bine Baba-Visa

IN ȘCOALĂ

Ca martor ocular expun cele ce urmează:

Intr'una din zile, am avut ocazia de a vizita la școală pe un coleg învățător, pe care cum s'a nimerit, l'am găsit în clasă, fiind ocupat cu elevii.

Nu după mult timp dela intrarea mea, seosește și un școlar, care din cauze necunoscut de mine și de învățătorul respectiv, a întârziat dela clasă. Intră copilul și zice: «Bună ziua!» N'a apucat bine să sfârșească vorba și vocea aspră și zguduitoare a învățătorului a răsunat: «Acuma se vine măgarule? Am să-ți trag câteva palme de ai să auzi câinii în Giurgiu! Te-oî învăța eu minte să mai întârzi!»

Stai la genunchi nerușinate! Copilul a executat în tocmăi cum i s'a ordonat. Lucruri de felul acesta se petrec zilnic în multe școli primare. Scene de acestea ce arată cea mai puțină experiență didactică și cea mai mare ignoranță, ar trebui să se evite. Învățătorul inteligent ar trebui să întâmpine pe copii cu astfel de vorbe mai blânde și mai dulci și să le cerceteze cauzele care l'a făcut să întârzie și în modul acesta să le strecoare învățăturile ce se cad, în asemenea cazuri. Din

cele aflate de la copii va rămânea de multe ori surprins.

Procedee de aplicarea disciplinei în școală așa cum am văzut de multe ori, fac ca copilul să urască școala; iar pe învățător îl priveșc ca pe un om din ceata celor tirani și barbari. Ceasurile petrecute la școală par veacuri și din această cauză mulți umblă fugari pe ogoare și prin locuri ascunse. Iată de aici sila de a se duce la școală, preferind mai bine libertatea.

Sfaturile fac mare bine. La vorbele dulci și calde, sufletul copilului se deschide, asemenea bobocului de trandafir. Vorbele dulci și anume feluri de întâmpinare, clipe de bucurie copilărească, fac ca copilul să și simtă sufletul legat de școală și de învățător. Vorbele aspre, amenințările, scenele de bestialitate, fac ca frica copilului să se mărească, îi scade simțul îndrăznelii, sufletul lui se închide ca o poartă de cetate.

Este un proverb plin de înțelepciune:

«Unde-i dragoste puțină, lesne-i a găsi pricină».

Cine are dragoste pentru copii să ia aminte.

Gh. Patrașcu Învățător

Serbare școlară

Pe scena Căminului cultural «Ungureni» jud. Botoșani sub conducerea harnicilor și neobosiților învățători soți Aglaia și Alexandru Moisiu în ziua de Duminică 23 cor, a avut loc a 21-a serbare școlară, la care s'a prezintat ireproșabil de către elevii claselor: I-a, II-a, III-a și IV-a piesa într'un act; În zile de sărbători de Pr. Petru Gh. Savin, succedându-se toate obiceiurile străbune din norodul Moldovii. Moș Ajunul, colindătorii, steaua mică (stelarii mici), steaua mare (stelarii mari), plugușorul (urătorii mici), malanca, irozii capra, căluțul, buhaiul, harnapnicul, plugul (flăcăul cu colacul), ursul și semănătorii. S'a cântat numai din fluiet. Acestea au constituit o mare

minune pentru acest sat, în care o bună parte din aceste obiceiuri s'au stins.

La urmă au intrat pe scenă și călindătorii și urătorii și capra și căluțul și malanca și steaua și toate, pentru ca sătenii localnici să vadă și să simtă frumusețea lor intrinsece toate laolaltă; iar la început D-l Eugen Neculau, președintele Căminului, a vorbit despre: «Crăciunul la diferite popoare», îndemnând ascultătorii să păstreze adevăratele noastre obiceiuri.

Sala a fost arhiplină stărnind admirația celor prezenți cari au luat hotărârea ca pe viitor aceste obiceiuri să le ție, pentru că sunt prea scumpe, prea frumoase.

Coresp.

Romanul Crăciunului

Despre romanul creștin Ben-Hur

Numele de Ben Hur publicul nostru îl cunoaște, fiindcă s'a dat în film de cinematograful și în București și, pe cât știm, și în alte orașe. Obârșia lui însă este în romanul cu acest nume, pe care l'a scris americanul Lewis Wallace, fost ambasador al Statelor-Unite la Constantinopol. Acest roman se găsește azi tradus într-o mulțime de limbi, și în românește, la Blaj.

Începutul lui este însăși povestirea foarte frumoasă a nașterii lui Hristos, cu toate amănuntele ei. În fruntea acestei povestiri, găsim venirea magilor la Ierusalim și la Betleem. Acest roman, ne am apucat

și noi să-l traducem încă din anul 1904. Nu l'am împrăvit. Dar fiindcă părțile dela început se pot privi ca bucăți de sine-stătătoare, ele se pot tipări și desparte. De aceea partea dela început, în care e vorba de călătoria magilor spre locul nașterii lui Ișus, am tipărit-o în Biblioteca pentru toți, sub titlul «Crăii dela Răsărit», cu o introducere și o scurtă arătare despre scriitorul povestirii. E o citire foarte potrivită pentru vremea Crăciunului și îndemnăm pe cititori să și-o dobândească, pentru a petrece câteva clipe plăcute în vremea sărbătorilor. Ceiace publicăm mai la vale în acest ziar

este urmarea povestirii, ce unde începează partea magilor și se desparte firul povestirii mai departe.

Arhim. SCRIBAN CAPITULUL I.

Au trecut 20 de ani dela lucrurile povestite în cartea I. Valterius Gratus, al patrulea cărmuitor împărătesc al Iudeei își începe cărmuirea trăgându-se. În această scurgere de timp, Iudea a suferit o mulțime de schimbări, mai cu seamă în starea politică. Irod cel Mare muri la un an după nașterea lui Hristos, și muri așa de ticălos, că lumea creștină cu tot dreptul crede că mânia lui Dumnezeu l'a răpus.

Ca toți maril legiuitori care și cheltuesc viața spre a desăvârși puterea pe care și-au întemeiat-o, visa și el după moștenitor cărua să le lase tronul și coroana,—

trăgea nădejde să fie întemeietorul unei dinastii.

Cu acest gând el rândui ca, după moartea lui domnia, să se împartă la cei trei fii ai săi: Antipa, Filip și Arhelau, dintre care acest din urmă era adevăratul moștenitor, căci el trebuia să i poarte titlul. Testamentul trebuia să treacă pe sub ochii împăratului August care-i incuviința toate cele ce cuprindea, afară de titlul de rege lui Arhelau. Pe acesta nu trebuia să-l poarte decât după ce și va fi dovedit destoinicia și supunerea. În schimb, lu numit «carnar» și ca atare fu lăsat să cărmuiească nouă ani, după care, din pricina cărmuirii proaste și a nepuinței de a stăpâni pe supuși răzvrățitor, care se înmulțeau și se întăreau împrejurul lui, fu surghinuit în Galia.

Cezar nu se mulțâmi numai cu răsturnarea lui Arhelau. El

lovi poporul Ierusalimului într'un chip și mai aspru, care-l atinse în mândria sa și jigni simțirea înalților dregători ai templului. El preluca Iudea în provincie romană și o alătură la prefectura Siriei. Astfel, în loc de un rege care să cărmuiească cu strălucire regească, din palatul lăsat pe muntele Sionului de Irod, cetatea ajunse în mâinile unui ofițer de a doua mână, un funcționar numit procurator, care stătea în legătură cu curtea din Roma prin Legatul Siriei cu scaunul în Antiohia.

Ca să facă rana și mai dureroasă, procuratorul nu fu îngăduit să se așeze în Ierusalim. Cezareia fu scaunul cărmuirii sale. Mai umililor încă, mai sfășișietor, intr'adins parcă, Samaria cea mai desprețuită din toată lumea. — Samaria fu unită cu Iudea ca o parte a aceleiași provincii! Ce ticăloșie nespusa în-

durată hobotnicii Separatiști sau Farisei, văzându-se loviți cu colul și luâți în răs în fața procuratorului de către închinătorii din Garizim!

În această culme a nenorocirilor, o singură mângăiere mai rămase poporului căzut. Arhie-reul stă încă în palatul lui Irod din piața târgului, păstrând astfel o inchipuire de curte. Dar puterea sa nu e decât o umbră. Judecata era făcută de procurator, iar dreptatea era împărțită în numele Romei. Totuși, pentru vizitorii unei libertăți viitoare, gândul că tot un Iudeu ține locul întâi în răs în fața procuratorului și jurământul vechilor legăturii. Acesta era venchidământul că Dumnezeu nu-l părăsise. Astfel ei trăiau cu nădejdea care le hrănea răbdarea și-i ajuta să aștepte pe fiul lui Iuda care trebuia să domnească peste Israel.

De 80 de ani Iudea era sub stăpânirea Romanilor, timp din destul pentru împărății din Roma ca să studieze toate aplecările poporului, de ajuns, cel puțin, pentru a vedea că Evreul, cu toată mândria lui, ușor putea fi cărmuit, dacă religiunea îi era lăsată în pace. Pornind de aci, procuratorii de mai nainte se feleriseră de a lovi prin ceva obiceiurile lor religioase. Cel puțin întâia faptă a slujbei sale fu de a răsturna pe Ana din arhierie și a pune în loc pe Ismail, fiul lui Fabus.

Ana, idolul taberii boierilor care-l ridicaseră la putere în înțelegere cu Roma, împotriva voinei taberei separatiste sau populare, știuse să ție liniștea în mijlocul unui popor apăsat, despoiat una după alta de bunurile și privilegiile sale.

(Va urma)

Vizita D-lui General N. Petala la Călărași

Atenția dată exclusiv Regimentului 23 Infanterie

Douăzeci și una Dec., zi însemnată pentru garnizoana orașului Călărași, deoarece a avut fericirea să fie onorată cu vizita excepțională a D-lui General N. Petala care, mi se pare, pentru prima dată vizitează capitala județului Ialomița.

O zi de iarnă, geroasă ca multe altele, așătată de crivățul aspru și-a arătat zorile mai întâiu cenușii, apoi alburii, lăsând lumina soarelui să se strecoare palidă prin atmosfera pălăcioasă...

E ora 11.30. Personalul Ciulnița-Călărași trebuia să sosească.

D-l Colonel I. Pruşan, comandantul regimentului, pornește la gară, în întâmpinarea înaltului oaspete. Ce frământare în cazarmă!?

Toți umblau înfrigați ca la apropierea unui eveniment de mare însemnatate. Ordine scurte, executări precise, toate se făceau într-o regularitate uimitoare.

Era ora 11.55, când D-l General însoțit de D-l Lt. Colonel Ștefan Ilie și condus de Dl. Col. I. Pruşan comand. reg. și al garnizoanei, își face apariția în curtea regimentului. Se primește raportul dela Dl. Locotenent G. Ionescu, ofițer de zi pe corp și apoi trec spre pavilionul unde se adăpostește «Casa ostășească», scopul principal al vizitei domnie-sale.

Regimentele garnizoanei Călărași nu cad în zona de inspecție a d-lui General N. Petala și venirea în această garnizoană exclusiv pentru Reg. 23 Inf., denotă importanța ce prezintă regimentul în ochii domnie-sale, mai ales prin modul de activare al educației și instrucției.

«Casa ostășească», scopul principal al vizitei, a luat ființă mai mult din inițiativa d-lui

Lt. Colonel Paul Teodorescu actualmente transferat într-un regiment din capitală. Domnia sa a depus nu numai munca desinteresată, dar chiar și sufletul, ca să ducă la bun sfârșit opera începută și sfârșitul a fost cât nu se poate mai frumos și mai meritos.

După vizitarea «casei ostășești», școlii ofițerilor, reangajaților și sergenților, despre care d-l Gen. a avut numai cuvinte de laudă, s'a dat o agapă în sala de conferințe în onoarea înaltului vizitator și la care au luat parte toți ofițerii corpului.

A toată d-l General Petala. D-sa evocă amintirile unui trecut nu prea îndepărtat, trecut ce amintește de Reg. 23 Inf., căruia i-a cunoscut bravura în campania marelui războiu. Domnia sa cristaliză sentimentele în vii mulțumiri aduse atât d-lui comand. al regimentului, — pildă vie și demnă de imitat, — cât și d-lor ofițeri, ce se străduiesc din prisos pentru a promova cât mai puternic și mai temeinic instrucția și educația ostașilor, conform prescripțiilor regulatoare și a instrucțiilor directive.

Dl. Col. I. Pruşan răspunde înaltului oaspete, mulțumind din adâncul sufletului pentru vizita făcută regimentului domnie-sale și pentru sentimentele ce încă le mai poartă despre regimentul 5 de linie No. 23. În tot timpul mesei a domnit o atmosferă plăcută, orchestra Jazz band a regimentului distrând pe meseni.

După câteva ore petrecute în mijlocul d-lor ofițeri ai regimentului 23 Inf., d-l General se desparte ducând în sufletul d-sale mulțumiri reale de cele ce văzuse și întreaga recunoștință a corpului ofițeresc.

G. N. Ionescu—Balaciu

TUBERCULOZA

(BOALA SEACĂ—OPTICA)

de Colonel Dr. Dimitriu-Mamant

În numărul trecut s'a vorbit despre «Ce este tuberculoza»

iar astăzi despre:

Cum lucepe tuberculoza și care este mersul ei?

În cele mai multe împrejurări și după cum au arătat învățătii acum în urmă, optica se ia în vârsta cea mai fragedă a copilăriei. — Sămânța boalei incolțește, tocmai atunci când omul este mai plâpând, când este copil și ea se găsește în aer, purtată de praf, care pătrunde apoi în plămâni, mai ales prin răsufurarea sau — deși mai rar — se poate găsi și în cele cu care ne hrănim, cum ar fi laptele mults dela vaci tuberculoase, sau alte lucruri de mâncare și băuturi molipsite de gospodina bolnavă de optica.

Odată ajunsă în om, sămânța aceasta incolțește și, încetul cu încetul, pe nesimțite, omul capătă «scroful» pe la gât, când este copil, pentruca — mai târziu — ajuns flăcău, muncit peste măsură, prost hrănit și trăit în murdarie, — după cum am mai spus — să înceapă a slăbi, a pierde pofta de mâncare, a tuși în sec, mai ales dimineața. — Încetul cu încetul pierde și puterea de muncă și într-o bună zi, la joc, după băutură și învârteala în praful cărciumii, flăcăul nostru se trezește că tușește și scuipă sânge.

Tusa cu sânge poate să fie atât de mare, încât să-l doboare dintro dată la pat, atunci capătă și fierbințeală și peste noapte e plin de sudori. Tusea nu-l mai slăbește, iar pierderea puterilor e atât de mare încât abia mai poate vorbi și... moare vorbind!

Aceasta este optica «acută», adică cea grea și grabnică,

care vine cu pași mari, repezi și care omoară în timp scurt. De cele mai multe ori, omul nici nu-și dă bine seamă că e bolnav. Își face boala mai mult pe picioare. Ii spune unul și altul că a slăbit, că a prins a îngălbeni, iar el nu știe ce are. — Tușește rar, scuipă puțin sânge, totuși vede bine că nu se simte sănătos, că nu are nici poftă de mâncare, nici de muncă. — Încetător în babe, alergă la descânțece, pe medic îl ocolește de obicei și chiar dacă se duce la el, vrea să-l vindece cu o singură doctorie, cu toate că își duce boala pe picioare de luni de zile. Aceasta este forma numită «cronică» a optice, adică cea înceată care sapă pe ndelete, dar neîndoișo, groapa bolnavului, ce se topește pe picioare, ca o lumânare! — Trebuie să știm însă bine că, dacă boala este luată dela început, și dacă omul va fi bine îngrijit și va urma cu sfințenie, vreme îndelungată, sfaturile medicului, se poate tămădui!

Prin urmare dragii mei, de cum vedeți că slăbiți fără pricină și tușiți cu sânge, dați fuga la medic, pentrucă, nu mai atunci, el vă poate fi de folos.

În numărul viitor vom vorbi despre:

Cum se face molipsirea?

Citiți și răspândiți

„Cultura Poporului”

Dulăii

— FABULĂ —

de: VASILE MILITARU

Odată un dulău voinic, — de unde, ști-va numai el, —
Furase, gata jupuit, un miel
Și, cum era stămând dulăul, — de un veac cu mașele deșarte, —
A și'nceput ospăț în lege, — de păgubaș nu prea departe...

Dar niște javre de căței,
Din cei cu straiul răpânos,
Văzându-l, au venit și ei,
Să'i ceară, bieții, câte-un os...

Dulăul însă nu le-a dat, ci, mârînd cu gura toată,
Făcuse din căței o roată:
Nici unul nu'i venea aproape, păzindu-și pielea de pe trup,
Dar javrele lătrau la dânsul, ca și când ar fi fost un lup!..

Dulăul nu s'a sinchisit... Lătratul însă avu un dar:
Făcu pe păgubaș, îndată, să dea cu ochii de tâlhar,
Pe care l'a slăcîit c'un par!..

De-atunci, dulăii totdeauna, când au așa ospăț sub labă,
Nu fac ca prostul din poveste, ci, — ca niște dulăi de treabă, —
La toate javrele din preajmă, cu blană scumpă sau săracă,
Le dau câte-un ciolan, să tacă...

Ieri însă, doi căței de stînd, vorbîiau, pe fundul unei văi:
« — Ah, ce bogată ne-ar fi țara, — de n'am avea atăți dulăi!.. »

DIN TRECUTUL NOSTRU

MORMĂNTUL LUI LUCA ARBORE

În icoana de față se vede mormântul Hatmanului Moldovei, Luca Arbore. El a trăit în timpul lui Ștefăniță Vodă, nepotul de fiu al lui Ștefan cel Mare. Luca Arbore a ridicat pentru familia sa biserica Arbore din Bucovina, unde e și îngropat. Hatmanul a fost învinovățit că umbra să-l scoată din domnie pe Ștefăniță-Vodă cel tiran, iar acesta a pus de i s'a tăiat capul dimpreună cu al celor doi fii ai lui.

ENERGII SUFLETEȘTI

de Constantin Mureșanu

PASCAL (1623—1662)

Da'orită sufletului său minunat inezestrat, cum și unei educațiuni metodice, — la 20 de ani, tânărul Blaise stă în fruntea marilor savanți și descoperitori ai timpului. Sunt în veacul al șaptesprezecelea, vreme de aur din cultura franceză. Pascal nu se oprește la cuceriri generale în științele fizice și matematice. Problemele filozofice în general, și tragedia omului în special, acestea îi cuprind sufletul. Observă ca nimeni altul până la el, condiția omenească, dureroasă până la disperare, — soarta noastră a tuturor. Care-i poziția noastră? Ne răspunde mai adânc decât în Faust, precursorul lui Goethe: «Suntem un punct însemnat în sfârșitul spațiului, o clipă în vremea eternă». Și totuși trăim așa de ticălos viața atâta de efemeră; viețuim ca robii unor convenții sociale lipsite de rațiune, înșelați fiind de simțurile noastre, de imaginație și mai de toată firea așa de înșelătoare. În esență, suntem viermi imbecili umflați de vanități blestemate... Pascal intrupează însăși conștiința tragediei omului... Pușini au plâns și s'au cutremurat atâta pentru nemernicia noastră. Dar, nu rămâne în negație, ci ca un Prometeu al vremurilor

moderne, caută taina mântuirii omului... și o află în credința creștină, mântuirea noastră. «Ascultați pe Dumnezeu», iată calea fericirii. Drumul spre «Impărăția cerului» trece prin mila de oameni, acțiuni pentru alții, fapte creștine. Și iată minunea: prin credință omul, viermele imbecil al pământului, ajunge depozitarul adevărului, Marele geniu științific a fost în scurta lui viață chinuit de grele suferinți: un martir. A început totuși o lucrare uriașă, despre religiuena creștină, marile ideal. La 39 de ani trece în lumea dreptilor. Va rămâne în lumea dreptilor. Va rămâne un prieten al omului, al științii și mai presus de toate un profet al idealului spiritual, un mustrător al păcatelor omenești; a vrut cu toate puterile să ne îndrumeze de-a «Dreapta Tatălui», singura cale de izbăvire. Din scrierile lui Pascal, unele ajunse populare sub formă de: «Cugetări», am ales câteva idei, cu gândul că vor folosi celor cari caută hrană sufletească.

Cugetări alese

Nu trebuie să spunem despre un om, nici că-i «matematician», nici că-i «orator», ci, că-i «om cumsecade». Această calitate universală care-i place.

Toată demnitatea noastră constă în gândire. Să ne silim deci să gândim bine: iată începutul moralei.

Nu pot înțelege un om fără gândire: ar fi o piatră sau o brută.

Îi învățăm pe oameni de toate; numai aceasta nu: ca să fie cinstiți.

Trebuie să ne cunoaștem pe noi înșine: chiar dacă aceasta nu ne-ar conduce la găsirea adevărului, cel puțin ne va servi la ordonarea vieții, și nimic nu e mai drept decât acest lucru.

Găsim totdeauna obscură chestiunea pe care vrem s'o dovedim, și limpede aceia care servește drept probă.

A plânge pe cei nenorociți nu-i contra celor nepermise. Din potrivă: e o afacere să dai probe de omenie, să-ți faci reputația de filantrop, fără a da nimic.

Nimic nu-i mai insuportabil pentru om decât să fie în repaos complet.

INFORMAȚII

Din Tară

Congrese culturale.—Îndată după zilele Crăciunului, s'a ținut congresul Asociației învățătorilor de peste munți în Cluj și al profesorilor de pedagogie în București. La cel dintâi, d. Traian Șuten a spus că, după război, trei probleme sunt de dezlegat la noi: descătușarea politică, economică și culturală. Întăia a fost deslegată prin legea votului universal; a doua prin improprietărea țăranilor, iar a treia încă așteaptă. Ea trebuie să fie grija de frunte a Ministerului Școalelor, a Societăților de cultură, a Universităților și a tuturor oamenilor de bine, din toate păturile sociale, precum: preoții învățători și tot felul de slujburi. Înălțarea poporului prin învățătura o cer și felurite zăre și alte tipărituri.

Deși problema culturii stă de 10 ani pe tabela discuțiilor, totuși ce se face până acum nu e ceva de temelie. Conferințele culturale nu sunt adeseori decât niște farse, iar satele noastre stau pe loc. Nu sunt stări mai bune nici la orașe, ai căror locuitori sunt cu moravuri scăzute și cu simțul demnității naționale prea puțin dezvoltat. Aceasta din două cauze: 1. Nu există criterii în alegerea persoanelor, când e vorba de propagandă culturală. Nepriceperea nu poate produce decât anarhie și demagogie, iar conștiința națională n'o poate deștepta cel e singur n'o are. 2. Lipsa unui normativ de lucrare uniform. Conferințele se paralizază una pe alta; totul e numai de fațadă.

În ce privește al doilea congres, deschis la 28 Dec. 1927 la Casa Școalelor. S'a vorbit despre educațiunea morală, ridicată de d. P. Ghițescu directorul învățământului primar. Au luat cuvântul la aceasta: d-na Costin și d-nii Băncilă, Teodosiu, Em. Paladi și alții. D. Teodosiu a citit un raport cu privire la educațiunea sexuală în școala secundară. În aceeași chestiune a vorbit și d. Băncilă. Domnia sa s'a ridicat împotriva scrierilor rele și așătoare și a cerut ca luminarea sexuală s'o facă profesorul de pedagogie, nu medicul.

La Uzhoro, în Carpații Maramureșeni se găsește o școală pentru copiii de Țigani.

În ea se învață cele patru scoțeli din aritmetică și vioara. La terminarea școlii fiecărui absolvent i se dă câte un instrument muzical.

Primejdia avorturilor.—De mult se scrie că, în Țara Românească, avorturile au ajuns o mare primejdie. Cu prilejul descoperirii unor astfel de fapte în Galați, ziarul Galații Noi din Galați (30 Noemv. 1928) scrie:

«Mania avorturilor, am spune moda avorturilor, a ajuns foarte departe. Le practică, de obicei, moașele empirice, babele știuitoare de toate, iar azi le practică medicii pe o scară foarte întinsă — cu câteva excepții — alții făcându și chiar o specialitate din ele. În afară de medicii, din cari unii și au inaugurat chiar cariera ca cazuri fatale, mai practică avorturi anumite moașe, dintre cari unele au ajuns în fața justiției, altele au scăpat de codul penal, pe care l'au ocolit cu adevărată măiestrie, sau prin culpabilă protecție.»

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Cultelor și Artelor s'a aprobat pe anul 1929. Bugetul se prezintă cu un plus de 47 milioane 902 mii, 941 lei.

Deci anul trecut am avut un buget în treg de 1.295.976.000 lei; iar anul acesta 1929 avem: 1343.878.941 lei. Diferența ar fi de 47.902.941 lei, provenit din sporul de 20 la sută, acordat personalului pe 1929.

Iarși otrăvurile. — Zilele trecute distribuitorii vinului falsificat cu alcool metilic au făcut noi victime.

De data aceasta și-au găsit moartea patru bărbați și o femeie în București.

Vedeți dar, unde duce patima alcoolului!

Casierul principal al băncii Chissoveloni din Galați, Nicu Tamvachis a dispărut în ziua de 24—25 Decembrie, cu suma de lei patru milioane și jumătate. Se crede că ar fi fugit în străinătate.

S'a hotărât ca Congresul Invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, din toate gradele, să se țină la București, în ziua de 24 Ianuarie 1929.

Revista Țara Noastră», care eșea la lumină de 9 ani peste munți, sub cărmuirea d-lui Octavian Goga, și-a încetat apariția. Zice că pentru a se găti să iasă ca ziar.

Să dea Dumnezeu, căci un organ românesc mai puțin e o pagubă.

Joi 3 Ianuarie s'a deschis primul Congres de reorganizare al Cercetășiei Române în prezența A. S. R. Principelui Nicolae, Inalt Regent, Generalului Ion Manolescu, Gh. D. Mugur, Nedelcu etc. Scopul susnumitului congres este pregătirea fizică a tinerilor români.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Bugetul Ministerului Școalelor se prezintă cu o reducere de 70 milioane, 896 mii 784 lei, față de anul 1928. Anul trecut având suma de lei 4.912.012.009; iar pe anul început 1929 este un buget de 4.842.115.225 lei; prin urmare cu reducerea de mai sus.

O altă hotărâre ar fi, că se anunță concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată, iar în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

NIMANUI

pentru sfințele sâr-bători să nu i lip-sească din casă, frumoasa și min-u nata carte

GRANI DE LA RASARIT

de Arhim. Scriban, ce se găsește la toate librăriile din țară. Din Biblioteca «PENTRU TOȚI»

Prețul 6 Lei

O foale se scoate cu multe greutăți. Cheltuielile sunt așa de mari în timpul abonatului foaia este adesea între viață și moarte. De acela rugăm serios pe toți abonații și sprînjitorii acestei foi, cari sunt în urmă cu plata abonamentelor, să ne trimeată sumele rămase, căci numai așa foaia aceasta va putea duce mai departe făclia culturii în rândurile largi ale neamului.